

Dr. Ernest Petrič: Bil sem prvi uradno imenovani diplomat nove Slovenske države

V domu Svetega Jožefa na Jožefovem hribu v Celju, je v sodelovanju s celovško Mohorjevo družbo, potekal zelo zanimiv in pester pogovorni večer s prof. dr. Ernestom Petričem, doajenom Slovenske diplomacije.

Dr. Ernest Petrič, rojen leta 1936 v Trzinu, je diplomat, pravnik in politik, univerzitetni profesor, strokovnjak za mednarodne odnose, avtor številnih strokovnih del s področja mednarodnega prava. Opravljal je pomembne funkcije, med drugim veleposlaniško v Indiji, Washingtonu, New Yorku in na Dunaju, v Sloveniji je bil tudi ustavni sodnik in predsednik ustavnega sodišča.

V večeru polnim spominov in spoznanj, pa tudi prigod, je potekala predstavitev knjige »Spomini in spoznanja«, v kateri opisuje svojo vlogo, predvsem aktivnosti s pomembnejših delov svojega življenja.

Šestdeseta leta, takoj po diplomi in sam začetek sedemdesetih je zaznamoval njegovo delo in vključitev v takratno aktualno slovensko politiko. Kot mlad znanstvenik je napisal knjigo o mednarodnem varstvu manjšinskih pravic. V vladi Staneta Kavčiča je bil sekretar za znanost, kar je bil prvi primer med takratnimi zveznimi enotami, da so imeli v republiški vladi resor povezan s temi vprašanji. Bil je tesen sodelavec Staneta Kavčiča, ki so ga kasneje okarakterizirali za anarholiberala zaradi spogledovanja z zahodnimi razmišljanji ter sodelovanjem z Bavarsko in za nacionalista, ker je želel potencirati vlogo Slovenije znotraj bivše države, kot bolj avtonomno in manj odvisno od mnenj in odločitev Beograda. Po t.i. »akciji 25 poslancev« pa je za lep čas opravil s svojo vlogo v politiki na sploh in s Slovensko politiko. Vrnil se je v akademsko sfero, v kateri je zapustil pomembno dediščino svojim kasnejšim kolegom pravnikom in bodočim diplomatom. Na področju mednarodnega varstva manjšinskih pravic predstavlja njegova knjiga fundament, podlago katero temeljijo vsa prihodnja razmišljanja, povezana s problematiko manjšin.

Po leti 1971 sledi exil, pobeg iz kakršne koli politike v beli svet, kjer se bo pojavljal kot predavatelj na različnih univerzah ter svetovalec vlad. Popolnoma se je uveljavil kot mednarodni pravnik, ki je bil cenjen med stanovskimi kolegi. V obdobju rahljanja, bolje rečeno z začetkom razpadanja bivše države, ko je že bil kakšni dve leti doma, je prišel klic od takratnega predsednika republiške vlade Dušana Šinigoja s ponudbo, da bi ga dali na seznam za bodoče veleposlanike nekdanje skupne države. Ne vedoč za kašen seznam gre, mu je rekel: »Čim prej me spravi ti s svojega seznama dol, ker sem doslej imel same preglavice z raznimi seznamami«. Šele po konkretni razlagi je privolil v to, iz česar sledi kasneje tudi njegovo veleposlaniško mesto v Indiji. V Indiji je ostal tri leta do razpada federacije. Obdobje je okarakteriziral kot uspešno, zanimivo in poučno o vsem doživetem na Indijski podcelini.

Nekega večera, na začetku avgusta leta 1991, bolj ponoči po Indijskem času, je dobil frenetični, energični klic iz Slovenije s strani dr. Dimitrija Rupla, naj brž spakira in pride v Slovenijo. Demosova vlada ga želi poslati kot predstavnika slovenske vlade v Washington. In res je že konec avgusta dr. Petrič bil v Združenih državah Amerike. Ob nešteto sitnosti po prihodu v ZDA, povezano z vsemi banalnostmi okrog bivanja, plačevanja računov za najem hiše, je bil končno postavljen na svoje mesto. O tem dr. Ernest Petrič pravi: »Bil sem prvi uradno imenovani diplomat Slovenske vlade kot predstavnik novo nastale države, ki si je utirala pot k mednarodnemu priznanju. V vlogi prvega uradnega predstavnika Slovenske države sem prestopil vrata Bele hiše in predal poverilna pisma takratnemu predsedniku Združenih držav, gospodu Georgu Bushu starejšemu«. Sledila so leta plodnega veleposlaniškega dela v ZDA do 1997, kasneje še na Dunaju.

V domače loge se je vrnil leta 2007, 2008 pa je bil imenovan za Ustavnega sodnika na Ustavnem sodišču Republike Slovenije. Kljub prisotni skepsi ob njegovem imenovanju, kasneje je postal tudi predsednik Ustavnega sodišča, se da z gotovostjo trditi, da so v času njegove prisotnosti in dela na US njegov prispevek na sodišču, da je postavil nove mejnike. To velja posebej za čas okrog afere Patria, ker je prišlo do razveljavitve sodbe. V tem in drugih primerih so prišla spoznanja, da je za uspešno delo poleg vsega sprotnega svežega znanja potrebna tudi modrost, ki je bistvena sestavina delovanja v organih in telesih na najvišji ravni.

Tako kot je to v sferah politike, kjer je potrebno imeti poleg določenega korpusa znanja tudi zvrhano mero modrosti, tako je tudi v našem vsakdanjem življenju. Brez tega ne bomo zvozili, je dejal. Tudi Sloveniji želi, da bi peljala, vozila in zvozila pravilno, brez ugrezanja v banalne vsakdanjosti.

Vane K. Tegov